

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoP/67/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8824202112
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8824202112.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Har Tzvi v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. B., D.. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny S. D. H., na návrh matky: L. O. B., D.. XX.XX.XXXX, N. O. XX, zast.: JUDr. Miloš Kaščák, advokát, Kalinčiakova 10, Vranov nad Topľou, za účasti otca: I. L., D.. XX.XX.XXXX, N. S. G.F. XX, zast.: JUDr. Tatiana Andrejcová, advokátka, ul. Štefánikova 2326/22, Humenné, o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/116/2024-112 zo dňa 06.05.2025 takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok vo výrokoch I., II., IV.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom domáhala zvýšenia výživného na maloletú G. zo sumy 130 eur na 230 eur mesačne od 01.11.2024 z dôvodu zmeny pomerov na strane otca, aj na strane maloletého dieťaťa.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Vranov nad Topľou ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“ alebo „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. M e n í s a výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/123/2021 zo dňa 07.04.2022 a to tak, že sa z v y š u j e výživné zo strany otca na maloletú G. B., D.. XX.XX.XXXX zo sumy 130€ na sumu 200€, ktoré výživné je otec p o v i n ť platiť matke vždy do 20.dňa toho ktorého mesiaca vopred, počnúc dňom 05.11.2024.

II. Dižné výživné za obdobie od 05.11.2024 do 30.04.2025 v sume 410,58€ súd p o v o ľ u j e otcovi splácať v mesačných splátkach po 20€ spolu s bežným výživným, pod následkom straty výhody splátok.

III. V prevyšujúcej časti návrh matky z a m i e t a .

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

3. Súd prvej inštancie rozhodnutie právne odôvodnil poukazom na ust. § 36 ods. 1, § 62 ods. 1-3, § 75 ods. 1, 2, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), § 52 CMP.

4. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že návrh matky na zvýšenie výživného je čiastočne dôvodný. Od poslednej úpravy výšky vyživovacej povinnosti otca uplynuli cca 3 roky a na strane maloletej možno konštatovať podstatnú zmenu jej pomerov, nakoľko je aktuálne žiačkou X. Z.Ň. R. školy vo S. D. H., s čím sú zvýšené finančné náklady na bežné výdavky a tiež na školské potreby, poplatky, lieky, mimoškolskú činnosť. Podstatná zmena pomerov nastala aj na strane otca, ktorý sa oproti stavu v roku 2022, kedy bol nezamestnaný, zamestnal a jeho priemerný mesačný príjem činí sumu 1.200 eur. Pri poslednej úprave výšky výživného súd vychádzal z potenciality príjmu otca, ktorý stanovil v tom čase na sumu cca 525 eur mesačne. V zmysle Metodiky výpočtu výživného vypracovanej Ministerstvom spravodlivosti SR pri jednej vyživovacej povinnosti a veku maloletej zodpovedajúcom štúdiu na 2. stupni základnej školy by výživné malo činiť cca 22 % z čistého príjmu rodiča. Vychádzajúc zo zárobku otca, ktorý dosahuje v zamestnaní, jeho odôvodnených výdavkov, mal súd za preukázané, že je možné zvýšiť jeho vyživovaciu povinnosť na sumu 200 eur mesačne. Zároveň určil dlžné výživné za obdobie od 5.11.2024 do 30.4.2025 v sume 410,58 eur, ktoré povolil otcovi splácať spolu s bežným výživným v mesačných splátkach po 20 eur pod následkom straty výhody splátok.

K námietkam otca ohľadom nerealizovania jeho styku s maloletou dcérou súd prvej inštancie uviedol, že podľa Zákona o rodine je povinnosťou rodiča podieľať sa na zabezpečení potrieb maloletého dieťaťa. Súd nepopiera otcov zrejme dôvodný pocit, že vo vzťahu k maloletej dcére má rodičovské povinnosti, ale rodičovské práva realizovať nemôže. Súd pri rozhodovaní o zvýšení výživného nemá zákonný podklad na to, aby zohľadnil nemožnosť realizácie rodičovských práv. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, má súd možnosť výživné nepriznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi, čo však neplatí pri výživnom pre maloleté dieťa.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP.

III. Obsah odvolania otca a vyjadrení účastníkov konania

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec. Namietal, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Otec zdôraznil, že matka maloletej dcéry žije spolu s dcérou v spoločnej domácnosti s jej starou matkou a aj s jej partnerom, ktorí sa tiež podieľajú na nákladoch matky a navrhoval, aby matka oznámila príjem jej starej matky a príjem partnera, čo však neurobila. Matka argumentovala tým, že stará matka má vážne zdravotné problémy, má preto zvýšené náklady na liečbu. Túto skutočnosť matka súdu žiadnymi dôkazmi nepreukázala. Matka uviedla, že jej partner pracuje v zahraničí a u nich sa zdržiava počas víkendov. Otec však predloženou fotodokumentáciou preukázal, že motorové vozidlo partnera matky sa nachádzalo na dvore rodinného domu, v ktorom matka s dcérou býva, v období počas niekoľkých po sebe nasledujúcich dní v skorých ranných hodinách, z čoho je zrejmé, že matkin partner v dome bežne prespáva, i keď tam nemá oficiálny prihlásený trvalý alebo prechodný pobyt. Otec je toho názoru, že pri určovaní výšky výživného mal súd prihliadať aj na príjmy týchto dvoch osôb a zohľadniť ich podiel na nákladoch na spoločnom bývaní. Po spočítaní nákladov na maloletú dcéru a spoločných výdavkov na stravu, drogériu, lieky, ktoré matka špecifikovala, vyšli tieto na sumu približne 280 eur. Otec navrhoval výšku výživného 140 eur, čo je polovica nákladov na dcéru preukázaných matkou, aj s poukazom na približne rovnaký príjem matky a otca. Otec však v konaní preukázal vyššie životné náklady ako matka, spočívajúce v splácaní pôžičky, ktorú mu poskytli rodičia na výstavbu rodinného domu, čím sa jeho výdavky približujú k príjmu, ktorý otec dosahuje. Suma zvýšeného výživného 200 eur je pre otca neprimerane vysoká. Otec tiež poukázal, že maloletá dcéra oslovuje partnera matky slovom „tatik“, z čoho vyplýva, že maloletá dcéra vníma matkinho partnera ako jej otca. Matka maloletej dcéry určila biologickému otcovi status „mamkin kamoš“ bez akýchkoľvek práv komunikovať a stretávať sa s jeho dcérou. Táto skutočnosť je súdu známa z predchádzajúcich súdnych konaní, aj z konania o výkon rozhodnutia, z ktorých vyplynulo, že matka mu v stretávaní sa s maloletou dcérou bránila a ovplyvňovala dcéru tak, aby sa s ním odmietala stretávať. Zo strany zamestnancov ÚPSVaR vo S. D. H. mu bolo odporúčané, vzhľadom na vyjadrenia a správanie sa dcéry, aby netrval na stretávaníach sa s dcérou, aby dal tomu čas a pokúsil sa o styk s dcérou neskôr, keď bude staršia a bude si vedieť vytvoriť na túto vec vlastný názor. Otec sa pokúšal o stretnutie s dcérou aspoň počas Vianoc, matka mu však nedvihala telefón. Matka uviedla na pojednávaní, že mala telefón mesiac v oprave. Otec sa

počas súdneho konania pokúšal osloviť matku s požiadavkou, aby sa s ňou mohol stretnúť alebo jej zavolať, no matka to rezolútne odmietla s tým, že sa mal snažiť skôr. Kolízna opatrovníčka vtedy matku upozornila, že otec má nielen povinnosť platiť výživné, ale má aj právo stretávať sa so svojou dcérou. Otec nerozporuje zmenu pomerov u maloletej dcéry, ani zmenu pomerov na jeho strane, keď dosahuje vyšší príjem ako bol potenciálny. Súhlasil so zvýšením výživného v primeranej miere.

Otec sa domáhal zohľadnenia nemožnosti realizácie jeho rodičovských práv a vzniknutej nerovnováhy medzi jeho rodičovskými právami a povinnosťami. Za zváženie stojí aplikácia čl. 5 CSP, pretože konanie matky obsahuje znaky zjavného zneužitia práva, ktoré nemá podľa uvedenej zásady požívať právnu ochranu. Matka na jednej strane vyžaduje od otca zvýšené výživné, no na druhej strane otcovi odmieta dať prístup k elektronickej žiackej knižke ich dcéry. Otec nedisponuje informáciami ani o dcérinom zdravotnom stave. I keď dcéra má mobilný telefón, odmieta mu dať jej číslo telefónu a stretnutia s dcérou matka odmieta s odôvodnením, že dcéra o to nemá záujem. Otec už žiadal súd, aby nariadil výkon rozhodnutia. S dcérou sa stretával len za asistencie zamestnanca úradu práce, kde mu bolo nakoniec odporúčané, aby netrval na stretnutiach a pokúsil sa o styk s dcérou neskôr. Maloletá dcéra je však pod vplyvom matky, ktorá jej priamo vštepuje nenávisť voči otcovi, takže otec nemá žiadne šance na budovanie vzťahu s dcérou. Je dobre známa skutočnosť, že deti sú veľmi ľahko ovplyvniteľné a pri budovaní medziľudských vzťahov, špeciálnych vzťahov medzi rodičmi a deťmi zohráva základnú úlohu čas. Otec navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Ďalšie vyjadrenia súdu neboli zaslané.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

9. Vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj napr. IV.ÚS 252/2004, I.ÚS 50/2004, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003).

10. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplní na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Odvolací súd v zmysle § 379 a § 380 CSP viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, pretože jeho argumentácia bola vecne správna, objektívna, presvedčivá. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe „Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzujúcim rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie“ (uznesenie NS SR sp. zn. 5Obdo/98/2018 zo dňa 29.01.2020). „Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať

izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok“ (ÚS SR vo veciach II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

12. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutočný stav veci. Odvolací súd nenašiel dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu odchyliť. So všetkými odvolacími námietkami a tvrdeniami matky sa už vysporiadal súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti považuje odvolací súd za vecne správny, jeho správnosť argumentuje nasledovne.

13. Otec podal odvolanie proti výrokom, ktorými súd prvej inštancie zvýšil výživné a určil dlžné výživné na maloletú. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predstreté otcom v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky pre zvýšenie výživného na maloleté dieťa vo výške, akú určil súd prvej inštancie.

14. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine, ako aj ustanovenie § 121 CMP. Zmena rozsudku o výžive je možná, ak sa zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku výživného. V zmysle ustálenej judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Pri rozhodovaní o zmene výživného v zmysle citovaných ustanovení zákona je nevyhnutné previesť porovnanie okolností dôležitých pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho ako i nového rozhodovania. Je pritom potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne okolnosťami na strane povinného, oprávneného, alebo objektívne napríklad vývojom životných nákladov. V zmysle valorizačnej klauzuly obsiahnutej v § 78 ods. 3 už vývoj životných nákladov je objektívnou okolnosťou, ktorá sama osebe môže odôvodniť zmenu výšky výživného.

15. V zmysle vyššie uvedeného súd prvej inštancie správne skonštatoval podstatnú zmenu pomerov na strane maloletej, aj na strane otca.

16. Určenie výšky výživného na maloleté dieťa je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci nezameniteľných s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o výživnom na maloleté dieťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (porovnaj č.k. 5Cdo/87/2017). Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výživného postupujú sudy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrávajú na určitých striktných hraniciach (porovnaj č.k. 8Cdo/50/2017).

17. Odvolací súd konštatuje, že výživné pre dieťa slúži nielen na uspokojovanie všetkých odôvodnených hmotných potrieb, ako je jedlo, ošatenie, obuv a podobne, ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa, jeho kultúrne, rekreačné potreby a podobne. Ak sú reálne možnosti oprávnených rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu, sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Z charakteru výživného ako dávky zročnej do budúcnosti vyplýva, že nemožno všetky výdavky preukázať, keďže budú vznikať až v budúcnosti.

18. Podľa § 62 ods. 2, 4 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

19. V rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu je vyjadrená zásada úmernosti životnej úrovne dieťaťa k životnej úrovni rodičov. Rovnaká životná úroveň samozrejme nespočíva v matematicky rovnakom finančnom zabezpečení dieťaťa a rodiča, teda že rodič a dieťa musia mať k dispozícii rovnakú sumu finančných prostriedkov, pretože v zásade sú potreby dospelého človeka v produktívnom veku rodiča nákladnejšie ako potreby dieťaťa, a najmä sú odlišné. Porovnanie životnej úrovne rodiča a dieťaťa je založené na porovnaní dostupnosti uspokojovania potrieb rodiča a potrieb dieťaťa pri danej finančnej dispozícii. O rovnakú životnú úroveň potom pôjde, ak budú potreby rodiča

a potreby dieťaťa dostupné rovnakou mierou. Práve táto zásada je správne premietnutá do výšky stanoveného mesačného výživného.

20. Základné pravidlá pre určenie výšky výživného obsiahnuté v ust. § 75 Zákona o rodine sa vzťahujú na všetky druhy vyživovacích povinností a príspevkov, pričom je dlhoročnou zaužívanou praxou v súdnych konaniach stanoviť ich rozsah zo základu predstavujúceho čistý príjem (aj potencionalný) povinnej osoby. Zároveň možno konštatovať, že v prejednávanej veci bolo splnené, že na základe predloženého príjmu otca, súd bol schopný urobiť dostatočnú predstavu aj o jeho majetkových pomeroch.

21. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním ustálil čistý mesačný príjem cca 1.200 eur na strane otca a podporne poukázal na Metodiku výpočtu výživného vypracovanej Ministerstvom spravodlivosti SR, že pri jednej vyživovacej povinnosti a veku maloletej (10 až 14 rokov - II. stupeň ZŠ) by výživné malo činiť cca 22 % z čistého príjmu rodiča. Vychádzajúc z možností a schopností otca, jeho odôvodnených výdavkov a na strane druhej z oprávnených výdavkov na strane maloletej. V súlade s vyššie citovanými ustanoveniami Zákona o rodine zvýšil výživné na sumu 200 eur mesačne od podania návrhu na súd.

22. K námietke otca, že súd prvej inštancie pri určovaní výšky výživného neprihliadal na príjmy starej matky a partnera matky, ktorí bývajú v spoločnej domácnosti s matkou a mali by sa podieľať na nákladoch na spoločnom bývaní, odvolací súd argumentuje, že vyživovaciú povinnosť k maloletej majú rodičia. Matka vyčíslila bežné mesačné výdavky na maloletú týkajúce sa stravy, oblečenia, drogérie, poplatkov, vzala mobil a internet, školských a mimoškolských aktivít vo výške zodpovedajúcej jej veku. Odvolací súd zdôrazňuje, že potreby každého maloletého dieťaťa sú zásadne ovplyvňované všeobecne jeho vekom, stabilizáciou, zdravotným stavom, mimoškolskou aktivitou a podobne. Pri zohľadňovaní odôvodnených potrieb je nutné prihliadať aj na výchovnú úlohu výživného, a nie je možné ho len limitovať na ekonomickú kategóriu.

23. Otec namietal, že má zvýšené výdavky na splácanie spotrebného úveru a v súvislosti s výstavbou rodinného domu, na ktorý si požičal od rodičov. Odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonnou povinnosťou a cieľom tohto ustanovenia je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciú povinnosť a príspeje v primeranej miere na potreby dieťaťa. Každý rodič má teda povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa, až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb. Zákon zásadne nerozlišuje, či ide o nevyhnutne životné potreby rodiča alebo iné potreby. Súdny ani nemajú povinnosť konkrétne skúmať otázku výšky životných nákladov rodiča, o vyživovacej povinnosti, ktorého sa koná. Preukazovanie výdavkov povinného rodiča však môže slúžiť ako dôkaz na stanovenie jeho životnej úrovne, avšak nie ako dôkaz, že rodič nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby plnil primeranú vyživovaciú povinnosť k svojmu dieťaťu.

24. Matka si svoju vyživovaciú povinnosť k maloletej plní osobnou starostlivosťou a vecným plnením zahrňujúcim bývanie, starostlivosť o domácnosť či poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Pri stanovení rozsahu výživného je dôvodné prihliadať na mieru osobnej starostlivosti matky a absencia nemateriálneho plnenia v podobe rovnakej miery osobnej starostlivosti by zo strany otca pochopiteľne a rozumne mala byť kompenzovaná plneniami materiálnymi, konkrétne napr. platením výživného vo zvýšenej miere. Obligatórnym zákonným hľadiskom pri určovaní výšky výživného je osobný výkon starostlivosti, ktorý Zákon o rodine nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10.11.2011, sp. zn. IV. ÚS 489/2011).

25. Otec tiež namietal, že jeho rodičovskej povinnosti platiť výživné nezodpovedá jeho rodičovské právo stretávať sa s maloletou dcérou. Matka maloletej odmieta dať prístup otcovi k elektronickej žiackej knižke ich dcéry, otec nemá žiadne informácie o zdravotnom stave maloletej, matka odmieta dať otcovi číslo mobilného telefónu dcéry, otec sa márne domáha stretnutia sa s dcérou, čo matka odôvodňuje, že dcéra nemá záujem o stretnutie sa s otcom. Otec zastáva názor, že matka vstúpuje dcére nenávisť voči otcovi a on nemá šancu na budovanie vzťahu s dcérou. Tieto skutočnosti súd prvej inštancie pri zvyšovaní výživného podľa názoru otca nevzal v úvahu.

26. Z obsahu spisu vyplýva, že rodičom maloletej bolo uložené výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v Y. A. W. V. F. S. D. H. a zároveň realizovať asistovaný styk otca

s maloletou za prítomnosti odborných zamestnancov centra, bez prítomnosti matky, a to za účelom vytvorenia priestoru pre maloletú pre budovanie vzťahu s otcom, bez rušivých vplyvov, vyvstávajúcich z konfliktného nastavenia rodičov. Zo správy centra z realizácie tohto výchovného opatrenia vyplýva, že otec sa podrobuje odbornému poradenstvu, matka nerešpektuje uznesenie súdu prvej inštancie a ruší dohodnuté termíny stretnutia. Ak sa matka na stretnutie dostaví, názory a odporúčania centra si vypočuje, ale naďalej si stojí za svojím názorom, že stretnutia negatívne vplyvajú na psychiku maloletej G.. Zo strany matky neprechádzajú žiadne riešenia, ako tento stav zvrátiť.

27. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína, že záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom a tento záujem vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia, ktorí majú v živote maloletého dieťaťa bez pochybností nezastupiteľné postavenie (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci II.ÚS 554/04).

28. Je potrebné tiež skonštatovať, že výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Z tohto dôvodu, aj vzhľadom na skutočnosti, na ktoré poukazujú rodičia maloletého, by obaja rodičia mali v prvom rade myslieť na najlepší záujem svojho mal. dieťaťa a prejavíť mu empatiu, porozumenie a podporu.

29. V kontexte uvedeného dáva odvolací súd účastníkom konania do pozornosti čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, z ktorého jednoznačne vyplýva, že starostlivosť o deti a ich výchova je nielen právom rodičov, ale aj právom dieťaťa, ktoré má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť, pričom toto právo môže byť obmedzené výhradne na základe rozhodnutia súdu a v súlade s literou zákona.

30. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia (§ 28 ods. 2 prvá veta zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ďalej len „Zákon o rodine“).

31. Odvolací súd súčasne opakovane vyslovene zdôrazňuje, že pri výkone týchto práv a povinností sú rodičia v prvom rade povinní chrániť záujmy mal. G. (§ 28 ods. 2 druhá veta Zákona o rodine), v ktorej záujme rozhodne nie je obmedzovanie, či sťažovanie kontaktu so žiadnym z jej rodičov. Odvolací súd má tiež za to, že konfrontačné správanie rodičov rovnako nie je na prospech ich mal. dieťaťa, a preto dôrazne apeluje na všetky osoby, ktoré majú vplyv na výchovu a starostlivosť o maloletú, no predovšetkým na jej rodičov, aby nadradili záujmy a prospech ich mal. dieťaťa nad vlastné záujmy a negatívne postoje voči druhému rodičovi mal. dieťaťa.

32. Pokiaľ matka otcovi, aj napriek právoplatnému rozhodnutiu o úprave styku s maloletou, bezdôvodne bráni v styku s maloletou, otec je oprávnený domáhať sa výkonu tohto rozhodnutia.

33. Odvolací súd dáva do pozornosti skutočnosť, že v zmysle ust. § 25 ods. 4 Zákona o rodine, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

34. Právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do jeho osobnej starostlivosti, príp. ktoré sa nenachádza v jeho faktickej starostlivosti. V tomto smere je potrebné poukázať na článok 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z ktorého vyplýva pozitívny záväzok štátu chrániť záujmy rodiny a prispievať aktívne k udržiavaniu a obnovovaniu rodinnoprávnych väzieb. Vyhliadky na vytvorenie takýchto väzieb sa postupne znižia a napokon zaniknú, ak biologickému rodičovi a dieťaťu nikdy nie je dovolené stýkať sa alebo len zriedka, to znamená, že žiadne prirodzené puto nemá nádej medzi nimi ani vzniknúť, príp. udržať sa, pokiaľ už existovalo. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov (Gorguluversus Nemecko), resp., že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne, slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča (Hansenová versus Turecko).

35. Odvolací súd poukazuje, že v prípadoch bránenia styku rodiča s dieťaťom je povinnosťou súdu, aby najprv skúmal motívy odporu rodiča, ktorý vychováva dieťa (príp. má dieťa vo fatickej starostlivosti) k styku dieťaťa s druhým rodičom. Ak je konanie rodiča, ktorý vychováva dieťa, v rozpore so záujmom dieťaťa (a tak je tomu aj vtedy, ak je uvedený odpor len prejavom svojvôle a prehliadania významu čiastočnej spoluúčasti druhého rodiča), uváži súd vždy, či nie sú splnené podmienky pre prípadnú zmenu výchovného prostredia maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti nie je bez významu, že bezdôvodné bránenie maloletému dieťaťu v styku s rodičom, ktorému nebolo zverené do výchovy, príp. sa nachádza vo fatickej starostlivosti druhého rodiča do času, kým súd rozhodne o úprave rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu vo veci samej, je pokladané právom za výrazný nedostatok vo výchove maloletého dieťaťa, ohrozujúci vývoj osobnosti dieťaťa menovite v citovej a charakterovej oblasti. (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR zo dňa 30.05.1967, sp. zn. 5 Cz 57/1967, R 96/1967).

36. Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., IV. ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

37. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

38. Rozhodnutie prijal senát pomerov hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov; § 393 a ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).